

Возненко Леонід Валерійович

Основи функціонування місцевого самоврядування за європейськими стандартами

УДК 321:352

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-1.5>

Возненко Леонід Валерійович
аспірант кафедри політичних теорій
Національного університету «Одеська
юридична академія»
вул. Академічна, 2, Одеса, Україна;
депутат, член постійної комісії з питань
земельних відносин та адміністративно-
територіального устрою
Одеської районної ради
ORCID: 0009-0006-2477-0984

Стаття присвячена дослідженню основ функціонування місцевого самоврядування за європейськими стандартами. Розглянуто роль та принципи функціонування місцевого самоврядування в Європі. Аналізуються європейські стандарти та принципи, спрямовані на забезпечення демократії, ефективності та прозорості на рівні місцевих територій. Висвітлюється правова база, роль представницьких органів, та важливість їхньої незалежності. Акцент робиться на сучасних тенденціях, включаючи використання інновацій для підвищення якості послуг та задоволення громадян. Поділ місцевого самоврядування на представницькі органи та виконавчу владу розглядається як ключовий аспект системи у Європі.

Досліджено роль та тривалість обрання муніципальних та регіональних представницьких органів в Європі. Розглядається їхня функціональність в управлінні муніципальними питаннями та стратегічним розвитком. Акцент робиться на варіативності тривалості обрання, яка регулюється національним законодавством. Особлива увага приділяється об'єднанням муніципальних та регіональних функцій у європейських стандартах, які сприяють ефективнішому управлінню. Підкреслюється також особливість подвійного статусу деяких міст, що поєднують муніципальні та регіональні обов'язки.

Визначено вплив тривалості повноважень представницьких органів місцевого самоврядування на цінності місцевого управління. Зокрема, висвітлюється, як довший термін повноважень сприяє стабільності, розвитку, та ефективному управлінню. Зазначається, що короткі терміни можуть підвищити відповідальність перед виборцями, але надто довгі терміни можуть позначитися на демократичних цінностях та збереженні ефективності місцевого самоврядування. Також розглядається роль тривалості термінів у зменшенні впливу регіональних еліт на місцеве управління. Завершується тим, що баланс між короткими та довгими термінами повноважень визначається потребами конкретного суспільства та його уявленнями про роль місцевого самоврядування.

Ключові слова: *місцеве самоврядування, європейські принципи місцевого самоврядування, європейські стандарти, представництво на місцях, муніципалітети.*

Вступ. Актуальність проблеми організації та функціонування місцевого самоврядування за європейськими стандартами визначається низкою об'єктивних та суб'єктивних чинників, що впливають на соціально-економічний, політичний та культурний розвиток сучасних громад. Зокрема, в умовах стабільної глобалізації та зростаючої міжнародної взаємодії, де регіональні та локальні проблеми набувають все більшого значення, необхідність адаптації місцевого самоврядування до європейських стандартів стає провідним елементом підтримки сталого розвитку.

Одним із основних аргументів на користь актуалізації основ функціонування місцевого самоврядування є відзначений ріст ролі місцевих органів управління в реалізації соціально-економічних стратегій та програм. Європейські стандарти визнають, що ефективно місцеве самоврядування є основою для вдосконалення життєвого рівня громадян, а також для забезпечення демократичної легітимності влади.

Основним викликом, який підкреслює актуальність розгляду даної проблеми, є потреба впровадження європейських нормативів щодо прозорості, участі громадян та гендерної рівності в місцевому самоврядуванні. Забезпечення цих принципів відображає демократичні цінності та сприяє під-

вищенню легітимності місцевих органів влади. У контексті сучасних викликів, таких як глобальні пандемії, кліматичні зміни та соціально-економічні труднощі, необхідність адаптації місцевого самоврядування до європейських стандартів стає не лише необхідністю, але й стратегічним напрямом для забезпечення стійкості та розвитку громад.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій.

В роботі розглянуто ряд авторів і їхніх досліджень, які стосуються європейських засад місцевого самоврядування. В. Ладиченко, Л. Головка (2013, 2018, 2020) [6; 8; 9; 10], досліджують правове регулювання місцевого самоврядування у країнах ЄС, роботи Н. В. Камінської [7] присвячені досвіду децентралізації влади у країнах ЄС, дослідження П. М. Любченко [11] охоплюють порівняльно-правовий аналіз представницьких органів місцевого самоврядування в Україні та країнах ЄС, О. Петришин [12] досліджує правові засади місцевого самоврядування в країнах ЄС та в Україні, О. М. Руденко, І. В. Козюра, Н. В. Ткаленко, В. Г. Маргасова [14] досліджують історію та теорію місцевого самоврядування, Г. Ю. Швець [15] аналізує світову практику організації роботи представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування, О. Яра, О. Улютіна, Л. Головка, Л. Андрущенко Л. [16] розглядають виклики та перспективи імплементації

законодавства ЄС в Україні. Дослідження також базується на аналізі Європейської Хартії місцевого самоврядування [2], законодавстві України [3; 4; 5].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Визначено, що невіршеними залишаються питання щодо оптимальної тривалості термінів повноважень органів місцевого самоврядування, ефективного забезпечення відповідальності та підзвітності, а також балансу між стабільністю та динамікою в політиці місцевого самоврядування.

Мета статті полягає у дослідженні основ функціонування місцевого самоврядування за європейськими стандартами.

Методи дослідження. У роботі використано методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції для ретельного розгляду, узагальнення та виводу висновків.

Результати. Місцеве самоврядування є основою складовою сучасного соціального устрою в багатьох країнах, зокрема в країнах-членах Європейського союзу. Ця форма організації влади визначається рядом принципів та стандартів, спрямованих на забезпечення ефективності, прозорості та демократії на рівні місцевих територій. Правова база, що регулює місцеве самоврядування в Європі, складається з ряду документів та конвенцій, що визначають права та обов'язки органів місцевого самоврядування.

Місцеве самоврядування, розглядане у контексті європейських стандартів, здебільшого визначається як система організації влади, яка дозволяє мешканцям конкретної територіальної одиниці приймати участь у прийнятті рішень, що стосуються їхнього побуту та благополуччя. Основними принципами функціонування місцевого самоврядування в Європі є принципи демократії, відкритості, ефективності та взаємодії із громадськістю.

Провідними елементами стандартів місцевого самоврядування є правове забезпечення його незалежності від центральної влади. Це передбачає наявність чіткого розподілу компетенцій між центральним та місцевими органами влади, що сприяє ефективному та справедливому прийняттю рішень на різних рівнях управління. Окрім того, прозорість та відкритість у процесах місцевого самоврядування визнаються головними принципами, які сприяють забезпеченню взаєморозуміння між органами влади та громадянами. У цьому контексті провідним елементом стає доступ громадськості до інформації, що стосується діяльності органів місцевого самоврядування, а також можливість активної участі громадян у процесах прийняття рішень.

Необхідно також відзначити, що сучасні тенденції в розвитку місцевого самоврядування в Європі визначаються не лише концептуальними підходами, але й впровадженням новітніх технологій

та інновацій у сферу управління. Це спрямовано на поліпшення якості послуг, що надаються органами місцевого самоврядування, та збільшення рівня задоволення громадян своєю місцевою владою.

Для систем місцевого самоврядування у Європі характерним є поділ місцевого самоврядування на два основні елементи [15]:

- представницький орган;
- виконавча влада.

В контексті європейських стандартів функціонування місцевого самоврядування неможливо обійти увагою представницький орган, який виступає основною складовою цього механізму та має ключові повноваження. Ці органи функціонують на двох рівнях: місцевому (муніципальному) та середньому (регіональному) [15].

Муніципальні представницькі органи в межах європейських стандартів відіграють значущу роль у системі місцевого самоврядування. Розташовані на місцевому рівні, вони мають повноваження щодо управління та прийняття рішень, які безпосередньо стосуються муніципальних питань. Ці органи визначають та реалізують стратегії розвитку місцевості, вирішують питання місцевої інфраструктури, соціального обслуговування та бюджету муніципалітету. Тривалість їхнього обрання зазвичай визначається відповідно до національного законодавства країн Європи, і це забезпечує стабільність та неперервність управлінського процесу на муніципальному рівні.

Регіональні представницькі органи часто відповідають за широкий спектр питань, таких як розвиток інфраструктури в регіоні [8; 16]. Вони також виконують загальнокорпоративні функції, взаємодіючи з представниками на нижчому рівні та приймаючи бюджетні рішення для територіальних одиниць [5].

Тривалість обрання регіональних представників може варіюватися від 2 до 6 років, залежно від конкретної країни. Наприклад, у Швеції (ландстинги) термін складає 3 роки, у Німеччині (крайстагс) – 4 роки, а у Франції (генеральні ради у департаментах) – 6 років [12; 13; 15].

Деякі міста поєднують муніципальний і регіональний рівні управління. У Франції Париж має статус комуни та департаменту. Подібний статус мають представницькі органи скандинавських столиць. У федеративних землях великі міста можуть поєднувати повноваження федерації та місцевого самоврядування (Берлін, вільне ганзейське місто Бремен, вільне та ганзейське місто Гамбург у Німеччині; Відень в Австрії та ін.) [12; 13; 15]. В українському самоврядуванні подібний подвійний статус мають міста Київ (як столиця України) та Севастополь. У Києві міський голова очолює як представницький орган місцевого самоврядування (міську раду), так і місцевий орган державної виконавчої влади (міську державну адміністра-

цію), проте в умовах війни в Україні та введенням воєнного стану на території всієї країни, з метою підготовки столиці України до оборони, було створено Київську міську військову адміністрацію [5], що вперше в історії України позбавило Київського міського голову повноважень голови Київської міської державної адміністрації.

За європейськими стандартами муніципально-регіональні об'єднання представляють собою унікальну форму управління, яка поєднує муніципальний та регіональний рівні. Основна особливість полягає в тому, що ці об'єднання об'єднують муніципальні та регіональні функції в одній структурі для ефективнішого управління питаннями, які стосуються як окремого муніципалітету, так і ширшого регіону чи території.

Основні особливості муніципально-регіональних об'єднань:

1. Інтеграція функцій: вони об'єднують функції, які зазвичай виконуються окремими муніципалітетами та регіональними органами, щоб забезпечити більш координований та згуртований підхід до управління.

2. Спільне прийняття рішень: представники муніципалітетів та регіональних частин мають можливість спільного прийняття рішень на об'єднаних засіданнях, що сприяє вирішенню загальних проблем та сприяє співпраці.

3. Ефективність ресурсів: муніципально-регіональні об'єднання дозволяють більш ефективно використовувати ресурси, об'єднуючи їх для розв'язання спільних завдань.

4. Створення єдиної стратегії розвитку: об'єднання може допомогти розробити єдину стратегію розвитку для території, яка охоплює як місцеві, так і регіональні аспекти.

Цей підхід є реакцією на потребу у гнучкості та комплексному управлінні на рівні регіонів.

Представницькі органи на муніципальному рівні в різних країнах Європи приймають різні форми. Серед них можна виділити місцеві (муніципальні) ради, які функціонують у країнах, таких як Італія, Латвія, Литва, Нідерланди, Австрія, Бельгія, Болгарія, Греція, та Німеччина. Деякі країни, як Португалія, Сербія, Чехія, та Швеція, використовують термін «асамблеї» для позначення своїх муніципальних представницьких органів. У Словаччині – громадське представництво, яке діє від імені населення відповідної самоврядної одиниці [7; 10; 11; 13].

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеві ради в Україні поділяються на сільські, селищні, міські, районні та обласні [3].

Незважаючи на різноманітні назви органів місцевого самоврядування в країнах Європи, вони мають спільний фундамент у демократичних принципах, які визначені Європейською Хартією місцевого самоврядування. Ці органи відіграють роль

в представницькій демократії, виражаючи волю та інтереси місцевого населення в управлінні муніципалітетами.

Європейська Хартія місцевого самоврядування встановлює принципи, які включають право місцевого населення обирати своїх представників, самостійно вирішувати місцеві питання та мати відповідні фінансові ресурси для забезпечення ефективного функціонування. Незалежність і автономія місцевих органів у вирішенні своїх питань є ключовими аспектами цих демократичних принципів, що допомагають забезпечити активну участь громадян у прийнятті рішень та забезпечують розвиток місцевого рівня управління в Європі. Європейська Хартія місцевого самоврядування ратифікована Україною Законом України «Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування» від 15 липня 1997 року № 452/97-ВР [4].

Представницькі органи на муніципальному рівні завжди є колегіальними і їхній склад обирається відповідно до різних критеріїв, таких як чисельність населення, економічний статус, соціальна інфраструктура, характер земельного ландшафту та інші. Кількість членів ради також визначається факторами, такими як постійна чи громадська робота радників.

В різних країнах ця кількість може значно варіюватися. Наприклад, у Франції від 9 до 69 членів ради, у Німеччині – від 5 до 80, в Італії – від 15 до 80, у Нідерландах – від 7 до 45, у Норвегії – від 13 до 85, в Данії – від 5 до 35 [7; 10; 11; 14; 15]. Україна також визначає склад місцевих рад в залежності від кількості жителів відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Тривалість повноважень представницьких органів місцевого самоврядування становить об'єкт постійних обговорень як на законодавчому рівні, так і серед науковців. Часті вибори призводять до великих витрат для місцевих бюджетів, тоді як короткий термін не надає можливості вдосконалити роботу, хоча такий орган легше контролювати. З іншого боку, довший термін економічно вигідний та звільняє представників від постійних думок про переобрання, але може призвести до меншого контролю та збільшеного ризику зловживань. Важливість періодичності та процедур виборів вимагає ретельного врегулювання на рівні законодавства.

Оскільки регіональні еліти часто виявляються менш демократичними, ніж центральна влада, вони можуть намагатися інтегрувати місцеву владу у свій механізм збагачення при найменшій можливості. Це стає об'єктом пильного вивчення з боку дослідників, які наголошують на необхідності удосконалення системи термінів та процедур, що регулюють повноваження представницьких органів місцевого самоврядування [7; 11; 12; 13].

Розглядані аспекти тривалості повноважень представницьких органів місцевого самовряду-

вання мають суттєвий вплив на цінності місцевого самоврядування:

1. Сприяння стабільності та розвитку: довший термін повноважень може забезпечити більшу стабільність та можливості для реалізації довгострокових стратегій розвитку місцевих громад. Це необхідно для забезпечення сталого соціального та економічного розвитку.

2. Забезпечення ефективності управління: довший термін може дозволити представникам більше часу для вивчення та впровадження ефективних управлінських рішень, зменшуючи витрати на часті вибори та покращуючи якість управління на місцевому рівні.

3. Зміцнення відповідальності та підзвітності: короткі терміни повноважень можуть сприяти більшій відповідальності перед виборцями, оскільки представники мають бути готові до регулярних виборчих циклів. Однак довші терміни можуть вимагати збільшеної підзвітності через інші механізми.

4. Збереження демократичних цінностей: надлишкова тривалість термінів може призвести до втрати динаміки та життєвості у політиці, що може негативно впливати на демократичний процес та участь громадян.

5. Зниження впливу регіональних еліт: Забезпечення відповідного та ефективного механізму виборів може допомогти зменшити ризики впливу регіональних еліт на місцеве самоврядування та зберегти його демократичний характер.

У кожному випадку, балансування між короткими та довгими термінами повноважень визначається потребами конкретного суспільства та його поглядами на роль та функції місцевого самоврядування.

Висновки. Слід відзначити, що місцеве самоврядування в Європі є головною складовою сучасного соціального устрою, визначеною принципами демократії, відкритості, ефективності та взаємодії із громадськістю. Правова база Європейського союзу та конвенції визначають права та обов'язки органів місцевого самоврядування, зокрема, їхню незалежність від центральної влади.

У контексті європейських стандартів, представницькі органи на муніципальному рівні відіграють ключову роль у системі місцевого самоврядування. Муніципальні ради приймають участь у вирішенні питань, які стосуються місцевих громадян, визначають стратегії розвитку та реалізують програми на муніципальному рівні. Провідним елементом є підтримка прозорості та відкритості у процесах місцевого самоврядування, що сприяє ефективному взаєморозумінню між владою та громадянами. Доступ громадськості до інформації та активна участь громадян у прийнятті рішень визнаються як важливі чинники успішного функціонування місцевого самоврядування.

За взаємодії з громадськістю, визначенням чітких компетенцій та забезпеченням незалежності місцевого самоврядування від центральної влади, система місцевого самоврядування в Європі ставить перед собою завдання забезпечення якісного управління та задоволення потреб громадян на місцях. У світлі новітніх технологій та інновацій важливою є тенденція впровадження цифрових засобів для поліпшення якості послуг та збільшення задоволення громадян своєю місцевою владою.

Враховуючи це, місцеве самоврядування в Європі визначається як динамічна система, орієнтована на задоволення потреб та ефективно управління на рівні муніципалітетів, зберігаючи при цьому цінності демократії та громадянської участі.

Місцеве самоврядування в Європі визначається різноманітністю форм і тривалістю обрання представницьких органів. Регіональні представницькі органи відповідають за розвиток інфраструктури та приймають бюджетні рішення. Тривалість обрання може варіюватися від 2 до 6 років. Є також об'єднання муніципальних та регіональних функцій для ефективнішого управління. Європейська Хартія місцевого самоврядування закладає демократичні принципи, а кількість членів ради і тривалість їх повноважень визначається різними країнами. Україна також дотримується цих засад у своєму законодавстві. Однак важливо вдосконалити систему термінів та процедур, щоб уникнути зловживань та забезпечити ефективне функціонування місцевого самоврядування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Возненко Л. В. Європейські засади місцевого самоврядування: досвід для України. *Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень* : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.–практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. Т. 1. С. 189–191.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування (м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення 28.02.2024).
3. Про місцеве самоврядування в Україні: законодавство України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 28.02.2024).
4. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: законодавство України від 15 липня 1997 року N 452/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 28.02.2024).
5. Про утворення військових адміністрацій: Указ Президента України № 68/2022 від 24 лютого 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682022-41405> (дата звернення 28.02.2024).
6. Golovko L., Kutsevych M., Serediuk V., Bogdan O. Implementation of EU Environmental Policy in

Ukraine: Directions and Perspectives. *European Journal of Sustainable Development*, 2020. Volume 9, No 4, p. 191–198.

7. Kaminska N.V. Decentralization of power and experience of its carrying out in foreign states. *Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2014. № 4, p. 35–40.

8. Ladychenko V., Golovko L. Legal Regulation of the Common Agricultural Policy in the EU. *International Scientific Electronic Journal Earth Bioresources and Quality of Life*. 2013. № 3. URL: <http://www.gchera-ejournal.nubip.edu.ua/index.php/ebql/article/view/102> (дата звернення 28.02.2024).

9. Ladychenko V., Golovko L. The Right to Access to Environmental Information in Ukraine and the EU. *European Journal of sustainable development*. 2018. Volume 7, No 3, p. 455–459.

10. Ladychenko V., Melnychuk O., Golovko L., Burmak O. Waste Management at the Local Level in the EU and Ukraine. *European Journal of Sustainable Development*, 2020. Volume 9, No 1, p. 329–329.

11. Lyubchenko P.M. Comparative legal analysis of representative bodies of local self-government in Ukraine and foreign countries. *Problems of legality*, 2010. № 109, p. 54–64.

12. Petryshyn O. Legal principles of local self-government in foreign countries and Ukraine: theoretical-legal and comparative analysis. Kharkiv: Pravo, 2014.

13. Pittsyk M.V. Local self-government: a review course (teaching program for employees of local self-government). 2006. URL: http://librarysnu.at.ua/miscveve_samovrjaduvannja_ogljadovij_kurs.doc (дата звернення 28.02.2024).

14. Rudenko O.M., Kozyura I.V., Tkalenko N.V., Margasova V.G. History and theory of local self-government. Kyiv: Condor Publishing House, 2017. 226 p.

15. Shvets G. Yu. World practice of organization of work of representative and executive bodies of local self-government. *Scientific journal of the Uzhhorod national university. Series: Law*, 2014. № 27 (3), p. 186–190.

16. Yara O., Uliutina O., Golovko L., Andrushchenko L. The EU Water Framework Directive: Challenges and Prospects for Implementation in Ukraine. *European Journal of Sustainable Development*, 2018, Volume 7, No 2, p. 175–182.

REFERENCES:

1. Voznenko, L. V. (2023). Yevropeiski zasady mistsevoho samovriadvannia: dosvid dlia Ukrainy [European principles of local self-government: experience for Ukraine]. *Yevropeiski oriientyry rozvytku Ukrainy v umovakh viiny ta hlobalnykh vyklykiv KhKhI stolittia: synerhiia naukovykh, osvitykh ta tekhnolohichnykh rishen : u 2 t. : materialy Mizhnar. nauk.– prakt. konf. (m. Odesa, 19 travnia 2023 r.) / za zah. red. S. V. Kivalova. Odesa : Vydavnytstvo «Yurydyka», T. 1. S. 189–191 [In Ukrainian].*

2. Yevropeiska khartiia mistsevoho samovriadvannia (m. Strasburh, 15 zhovtnia 1985 roku) (1985) [European charter of local self-government]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (data zvernennia 28.02.2024) [In Ukrainian].

3. Pro mistseve samovriadvannia v Ukraini (1997) [About local self-government in Ukraine]: zakonodavstvo

Ukrainy vid 21 travnia 1997 roku № 280/97-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (data zvernennia 28.02.2024) [In Ukrainian].

4. Pro ratyfikatsiiu Yevropeiskoi khartiï mistsevoho samovriadvannia (1997) [On the ratification of the European Charter of Local Self-Government]: zakonodavstvo Ukrainy vid 15 lypnia 1997 roku N 452/97-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80#Text> (data zvernennia 28.02.2024) [In Ukrainian].

5. Pro utvorennia viiskovykh administratsii (2022) [On the formation of military administrations]: Ukaz Prezidenta Ukrainy №68/2022 vid 24 liutoho 2022 roku. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682022-41405> (data zvernennia 28.02.2024) [In Ukrainian].

6. Golovko, L., Kutsevych, M., Serediuk, V., Bogdan, O. (2020). Implementation of EU Environmental Policy in Ukraine: Directions and Perspectives. *European Journal of Sustainable Development*, Volume 9, No 4, p. 191–198.

7. Kaminska, N.V. (2014). Decentralization of power and experience of its carrying out in foreign states. *Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, № 4, p. 35–40.

8. Ladychenko, V., Golovko, L. (2013). Legal Regulation of the Common Agricultural Policy in the EU. *International Scientific Electronic Journal Earth Bioresources and Quality of Life*. 2013. № 3. URL: <http://www.gchera-ejournal.nubip.edu.ua/index.php/ebql/article/view/102> (data zvernennia 28.02.2024).

9. Ladychenko, V., Golovko, L. (2018). The Right to Access to Environmental Information in Ukraine and the EU. *European Journal of sustainable development*. Volume 7, No 3, p. 455–459.

10. Ladychenko, V., Melnychuk, O., Golovko, L., Burmak, O. (2020). Waste Management at the Local Level in the EU and Ukraine. *European Journal of Sustainable Development*, Volume 9, No 1, p. 329–329.

11. Lyubchenko, P.M. (2010). Comparative legal analysis of representative bodies of local self-government in Ukraine and foreign countries. *Problems of legality*, № 109, p. 54–64.

12. Petryshyn, O. (2014). Legal principles of local self-government in foreign countries and Ukraine: theoretical-legal and comparative analysis. Kharkiv: Pravo

13. Pittsyk, M.V. (2006). Local self-government: a review course (teaching program for employees of local self-government). URL: http://librarysnu.at.ua/miscveve_samovrjaduvannja_ogljadovij_kurs.doc (data zvernennia 28.02.2024)

14. Rudenko, O.M., Kozyura, I.V., Tkalenko, N.V., Margasova, V.G. (2017). History and theory of local self-government. Kyiv: Condor Publishing House, 226 p.

15. Shvets, G. Yu. (2014). World practice of organization of work of representative and executive bodies of local self-government. *Scientific journal of the Uzhhorod national university. Series: Law*, № 27 (3), p. 186–190.

16. Yara, O., Uliutina, O., Golovko, L., Andrushchenko, L. (2018). The EU Water Framework Directive: Challenges and Prospects for Implementation in Ukraine. *European Journal of Sustainable Development*, Volume 7, No 2, p. 175–182.

Basics of functioning of local self-government according to European standards

Voznenko Leonid Valeriiovych

Postgraduate Student at the Department
of Political Theories
National University "Odesa Law Academy"
Akademichna str., 2, Odesa, Ukraine;
Deputy, Member of the Permanent
Commission on Land Relations
and Administrative-Territorial System
Odesa District Council
ORCID: 0009-0006-2477-0984

The article is devoted to the study of the basics of the functioning of local self-government according to European standards. The role and principles of functioning of local self-government in Europe are considered. European standards and principles aimed at ensuring democracy, efficiency and transparency at the level of local territories are analyzed. The legal framework, the role of representative bodies, and the importance of their independence are highlighted. Emphasis is placed on modern trends, including the use of innovations to improve service quality and citizen satisfaction. The division of local self-government into representative bodies and executive power is considered a key aspect of the system in Europe.

The role and duration of the election of municipal and regional representative bodies in Europe is studied. Their functionality in the management of municipal issues and strategic development is considered. Emphasis is placed on the variability of the duration of the election, which is regulated by national legislation. Special attention is paid to the unification of municipal and regional functions in European standards, which contribute to more efficient management. The peculiarity of the dual status of some cities, combining municipal and regional responsibilities, is also emphasized.

The impact of the duration of the powers of representative bodies of local self-government on the values of local government is determined. In particular, it highlights how a longer term of office promotes stability, development, and effective governance. It is noted that short terms can increase accountability to voters, but too long terms can affect democratic values and maintaining the effectiveness of local self-government. The role of term length in reducing the influence of regional elites on local governance is also considered. It concludes with the fact that the balance between short and long terms of office is determined by the needs of a particular society and its ideas about the role of local self-government.

Key words: local self-government, European principles of local self-government, European standards, local representation, municipalities.